

MRR/H/8(5)04/2010

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013

ZATWIERDZAM

Elżbieta Bieńkowska
Minister Rozwoju
Regionalnego

Warszawa, 20 kwietnia 2010

Spis treści

1	Rozdział 1 – Podstawa prawna	4
2	Rozdział 2 – Zakres regulacji.....	4
3	Rozdział 3 – Wykaz skrótów	7
4	Rozdział 4 – Słowniczek pojęć	9
5	Rozdział 5 – Zasady kwalifikowania projektów	13
5.1	Podrozdział 1 – Zasięg geograficzny kwalifikowalności.....	13
5.1.1	Sekcja 1 – Projekty realizowane w ramach celu „Konwergencja”	13
5.1.2	Sekcja 2 – Projekty realizowane w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna”	14
5.2	Podrozdział 2 – Ocena kwalifikowalności projektu	15
5.3	Podrozdział 3 – Trwałość projektu.....	16
6	Rozdział 6 – Zasady kwalifikowania wydatków	18
6.1	Podrozdział 1 – Ramy czasowe kwalifikowalności.....	18
6.1.1	Sekcja 1 – Kwoty zatrzymane	18
6.2	Podrozdział 2 – Ocena kwalifikowalności wydatku	19
6.3	Podrozdział 3 – Dokumentowanie wydatków.....	20
6.4	Podrozdział 4 - Ryczałtowe metody rozliczania wydatków	22
6.4.1	Sekcja 1 – Weryfikacja wydatków rozliczanych ryczałtowo.....	23
6.5	Podrozdział 5 – Zakaz podwójnego finansowania	24
6.6	Podrozdział 6 – Zasada elastyczności (ang. cross-financing)	25
6.7	Podrozdział 7 – Projekty generujące dochód.....	26
6.8	Podrozdział 8 – Wkład niepieniężny.....	26
6.9	Podrozdział 9 – Opłaty finansowe, doradztwo i inne usługi związane z realizacją projektu.....	27
6.10	Podrozdział 10 – Dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu	28
6.11	Podrozdział 11 – Zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.....	28
6.11.1	Sekcja 1 – Zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu).....	29
6.11.2	Sekcja 2 – Zakup nieruchomości zabudowanej	30
6.12	Podrozdział 12 – Amortyzacja	30
6.13	Podrozdział 13 – Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące natychmiastowego przeniesienia prawa własności.....	31

6.13.1	Sekcja 1 – Leasing	31
6.13.2	Sekcja 2 – Inne techniki finansowania	34
6.14	Podrozdział 14 – Podatek od towarów i usług oraz inne podatki i opłaty.....	35
6.15	Podrozdział 15 – Koszty ogólne.....	35
6.16	Podrozdział 16 – Pomoc techniczna	37
6.17	Podrozdział 17 – Mieszkalnictwo	37
6.18	Podrozdział 18 – Instrumenty inżynierii finansowej	38
7	Rozdział 7 – Wydatki niekwalifikowalne.....	40
8	Załącznik- zasada obliczania kosztu kwalifikowanego gruntu.	42

1 Rozdział 1 – Podstawa prawna

Niniejsze wytyczne zostały wydane na podstawie art. 35 ust. 3 pkt 4a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz art. 56 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. L 210 z 31.07.2006 r., str. 25-78).

2 Rozdział 2 – Zakres regulacji

- 1) Niniejszy dokument zawiera wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków dla funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w myśl art. 56 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwanego dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) Niniejsze zasady odnoszą się do wydatków ponoszonych przez beneficjenta zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak i ze środków wspólnotowych w ramach realizacji projektu współfinansowanego z funduszy strukturalnych lub z Funduszu Spójności.
- 3) Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym/Regionalnym Programem Operacyjnym powinna dodatkowo ustanowić szczegółowe zasady dotyczące kwalifikowania wydatków dla projektów współfinansowanych w ramach danego Programu. Zasady ustanowione przez Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym /Regionalnym Programem Operacyjnym mogą być bardziej restrykcyjne niż zasady określone w niniejszym dokumencie.
- 4) Zakres przedmiotowy kwalifikowalności wydatków określa Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym/Regionalnym Programem Operacyjnym. Zakres ten musi być zgodny z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi, w tym w szczególności z:
 - a) Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006,

- b) Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zwanym dalej Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006,
- c) Rozporządzeniem Komisji (WE) 846/2009 z dnia 1 września 2009 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwanego dalej Rozporządzeniem Komisji (WE) 846/2007,
- d) Rozporządzeniem (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1783/1999, zwanym dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1080/2006,
- e) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 397/2009 z dnia 6 maja 2009 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do kwalifikowalności efektywności energetycznej i inwestycji w energię odnawialną w budownictwie mieszkaniowym, zwanym dalej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 397/2009,
- f) Rozporządzeniem (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1784/1999, zwanym dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1081/2006,
- g) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2009 z dnia 6 maja 2009 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego w celu rozszerzenia rodzajów kosztów

kwalfikujących się do objęcia dofinansowaniem z EFS, zwanym dalej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2009,

- h) Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym Fundusz Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1164/94, zwanym dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1084/2006,
- i) Rozporządzeniem (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej, zwanym dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1082/2006,
- j) Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1341/2008 z dnia 18 grudnia 2008 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych projektów generujących dochody, zwanym dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1341/2008,
- k) Rozporządzeniem Rady (WE) nr 284/2009 z dnia 7 kwietnia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych przepisów w zakresie zarządzania finansowego, zwanym dalej Rozporządzeniem Rady (WE) nr 284/2009.

- 5) W przypadku projektu lub grupy projektów objętych zasadami pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 107) dodatkowo zastosowanie mają uregulowania zawarte w odpowiednich przepisach wspólnotowych¹, programach pomocowych zatwierdzonych przez Komisję lub decyzjach Komisji przyznających pomoc indywidualną ad hoc. Zasady kwalifikowania wydatków określone w ww. dokumentach mogą być bardziej restrykcyjne od zasad zawartych w niniejszych wytycznych.
- 6) Kategorie beneficjentów, którzy mogą starać się o dofinansowanie realizowanych projektów z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, określa bezpośrednio Program Operacyjny /Regionalny Program Operacyjny lub *Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego /Regionalnego Programu Operacyjnego, tzw. uszczegółowienie Programu Operacyjnego /Regionalnego Programu Operacyjnego*. Interpretację związaną z definicją poszczególnych kategorii beneficjentów wydaje, w oparciu o odpowiednie przepisy, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym /Regionalnym Programem Operacyjnym.

3 Rozdział 3 – Wykaz skrótów

- 1) Użyte w niniejszych wytycznych skróty oznaczają:
 - a) COCOF- Komitet Koordynujący Fundusze UE przy Komisji Europejskiej,
 - b) EBI – Europejski Bank Inwestycyjny,
 - c) EFI – Europejski Fundusz Inwestycyjny,
 - d) EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
 - e) EFS – Europejski Fundusz Społeczny,

¹ Należy mieć na uwadze w szczególności następujące rozporządzenia:

- a) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. U. L 214 z 09.08.2008 r., str. 3-47), oraz
- b) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. U. L 379 z 28.12.2006, str. 5-10).

- f) EWT – Europejska Współpraca Terytorialna,
- g) FS- Fundusz Spójności,
- h) IA - Instytucja Audytowa,
- i) IP PO/RPO – Instytucja Pośrednicząca w zarządzaniu Programem Operacyjnym /Regionalnym Programem Operacyjnym,
- j) IW PO/RPO – Instytucja Wdrażająca w zarządzaniu Programem Operacyjnym /Regionalnym Programem Operacyjnym,
- k) IZ PO/RPO – Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym /Regionalnym Programem Operacyjnym. W przypadku, gdy Instytucją Zarządzającą w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej jest instytucja zagraniczna, skrót ten odnosi się również do Koordynatora Krajowego EWT,
- l) KE- Komisja Europejska,
- m) KSR – Krajowy Standard Rachunkowości,
- n) NUTS II – poziom regionu (tj. województwa) określony w ramach Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS),
- o) NUTS III – poziom podregionu (tj. zgrupowania kilku powiatów) określony w ramach Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS),
- p) PO/RPO – Program Operacyjny / Regionalny Program Operacyjny,
- q) PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- r) PO RPW – Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- s) TFUE- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- t) WE – Wspólnoty Europejskie.

4 Rozdział 4 – Słowniczek pojęć

- 1) Użyte w niniejszych wytycznych określenia oznaczają:
- a) beneficjent – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizującą projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu,
 - b) cross-financing – zasada elastycznego, krzyżowego finansowania, która ma na celu ułatwienie wdrażania jednofunduszowych programów operacyjnych. Zapewnia ona możliwość finansowania w ramach zakresów interwencji EFRR i EFS komplementarnych działań wchodzących odpowiednio w zakres drugiego funduszu,
 - c) duży projekt – projekt, który zgodnie z art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 składa się z szeregu robót, działań lub usług, których celem samym w sobie jest ukończenie niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, posiada jasno określone cele a jego całkowity koszt przekracza kwotę 25 mln EUR w przypadku środowiska naturalnego oraz 50 mln EUR w przypadku innych dziedzin,
 - d) grant – na potrzeby przepisów dotyczących kwalifikowalności wydatków przyjmuje się, zgodnie z dokumentem roboczym KE COCOF 09/0025/04-EN, że *grant* to bezpośrednie wsparcie beneficjenta w formie bezzwrotnego współfinansowania, bądź współfinansowania jego projektu lub pojedynczych działań w ramach projektu, który nie jest realizowany/ które nie są realizowane w oparciu o zamówienia publiczne. Jednocześnie, nie oznacza to, iż w ramach projektu nie mogą być zlecane zadania wykonawcy wyłonionemu w oparciu o zamówienie publiczne. Grant dotyczy ściśle określonego w umowie celu, a beneficjent pod rygorem odpowiedzialności wynikającej z obowiązujących przepisów prawa nie może zmienić przeznaczenia środków.²
 - e) leasing finansowy – zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” (Dz. Urz. Ministerstwa Finansów z 12.05.2008 r. Nr 4, poz. 35) jest to umowa, na mocy której

² Sposób rozumienia terminu „grant” został przedstawiony przez Komisję w Dokumencie KE dotyczącym art. 11.3 (b) rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 396/2009, art. 7.4 rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 397/2009, wersja z 28 stycznia 2009 r, COCOF 09/0025/04-EN, s. 20

leasingodawca (firma leasingowa, finansujący) oddaje leasingobiorcy (korzystającemu) na czas oznaczony środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków, oraz jednocześnie umowa ta spełnia co najmniej jeden z warunków określonych w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.). Przedmiot umowy leasingu jest zaliczany do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych korzystającego, który dokonuje odpisów amortyzacyjnych,

- f) leasing operacyjny – zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” jest to umowa leasingu inna niż umowa leasingu finansowego oraz w przypadku której przedmiot umowy leasingu zaliczany jest do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych leasingodawcy (finansującego), który dokonuje odpisów amortyzacyjnych,
- g) leasing zwrotny – zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” jest to transakcja, na którą składają się dwie umowy: sprzedaży i leasingu określonych składników aktywów. Pierwszym etapem transakcji jest zbycie przedmiotu umowy przez dotychczasowego właściciela firmie leasingowej (finansującemu, leasingodawcy), który następnie, w drugim etapie, oddaje nabyte składniki aktywów do używania korzystającemu (leasingobiorcy), którym jest zbywca, na zasadach leasingu operacyjnego lub finansowego,
- h) nieruchomość niezabudowana – część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), z wyłączeniem budynków, budowli, obiektów małej architektury oraz tymczasowych obiektów budowlanych,
- i) nieruchomość zabudowana – część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), wraz z budynkami, budowlami, obiektami małej architektury trwale związanymi z gruntem,
- j) partner – podmiot wymieniony w zatwierdzonym do dofinansowania wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z beneficjentem (i ewentualnie innymi partnerami) projekt na warunkach określonych w umowie z beneficjentem i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe. Warunki uczestnictwa partnera w projekcie określa IZ danego PO/RPO,
- k) projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach PO/RPO na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, zawieranej pomiędzy beneficjentem a IZ PO/RPO, IP PO/RPO lub IW PO/RPO,

- l) projekt generujący dochód (inne stosowane pojęcie: projekt generujący dochód netto) – w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art.1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1341/2008 jest to projekt współfinansowany z EFRR lub FS, którego całkowity koszt przekracza 1 mln Euro, obejmujący inwestycje w infrastrukturę, korzystanie z której podlega opłatom bezpośrednio ponoszonym przez korzystających oraz wszelkie projekty pociągające za sobą sprzedaż gruntów lub budynków lub dzierżawę gruntów lub najem budynków lub wszelkie inne odpłatne świadczenia, dla których wartość bieżąca przychodów przewyższa wartość bieżącą kosztów operacyjnych w danym okresie referencyjnym. Projektami generującymi dochód nie są projekty podlegające zasadom pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 TFUE, w tym pomocy de minimis lub dla których wsparcie związane jest z instrumentami inżynierii finansowej, projekty współfinansowane przez EFS oraz te projekty współfinansowane z EFRR lub FS, których całkowity koszt nie przekracza 1 mln euro.

- m) środek trwały na stałe zainstalowany w projekcie – środek trwały niezbędny do realizacji projektu przez cały okres jego realizacji i którego użycie do innych zadań niż te założone w projekcie grozi niezrealizowaniem celu projektu,

- n) umowa o dofinansowanie – umowa zawarta z beneficjentem, na podstawie której, beneficjent realizuje projekt współfinansowany w ramach PO/RPO. Ilekroć w wytycznych jest mowa o umowie o dofinansowanie, należy przez to rozumieć również decyzję o dofinansowaniu projektu zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a w przypadku, gdy beneficjentem jest państwowa jednostka budżetowa również porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240),

- o) wartości niematerialne i prawne – zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości są to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w szczególności: a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, c) know-how. Do wartości niematerialnych i prawnych nie zalicza się inwestycji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 17 ww. ustawy,

- p) wydatek kwalifikowalny – wydatek lub koszt poniesiony przez beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach PO/RPO, zgodnie z zasadami obowiązującymi we właściwych wytycznych, który kwalifikuje się do refundacji (lub rozliczenia – w przypadku systemu zaliczkowego) ze środków przeznaczonych na realizację PO/RPO w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu,
- r) wydatek niekwalifikowalny – wydatek lub koszt niekwalifikujący się do refundacji (lub rozliczenia – w przypadku systemu zaliczkowego) ze środków przeznaczonych na realizację PO/RPO .

5 Rozdział 5 – Zasady kwalifikowania projektów

5.1 Podrozdział 1 – Zasięg geograficzny kwalifikowalności

5.1.1 Sekcja 1 – Projekty realizowane w ramach celu „Konwergencja”

- 1) Jako generalną zasadę przyjmuje się, iż projekt współfinansowany z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w ramach celu „konwergencja” musi być realizowany w granicach administracyjnych obszaru objętego programem, w ramach którego jest realizowany, tj.:
 - a) w przypadku RPO – w regionie, którego dotyczy dany program (NUTS II),
 - b) w przypadku PO RPW – w regionach wskazanych w programie (NUTS II), tj. w województwach:
 - i) warmińsko-mazurskim,
 - ii) podlaskim,
 - iii) lubelskim,
 - iv) podkarpackim,
 - v) świętokrzyskim,
 - c) w przypadku pozostałych PO – na terenie całego kraju.
- 2) Odstępstwa od tej zasady możliwe są tylko w sytuacji, gdy projekt przynosi znaczące korzyści dla obszaru objętego wsparciem przez dany program i zaakceptowano realizację projektu w takim kształcie w umowie o dofinansowanie.

5.1.2 Sekcja 2 – Projekty realizowane w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna”

5.1.2.1 Podsekcja 1 – Współpraca przygraniczna

- 1) Co do zasady, w przypadku programów realizowanych w ramach celu EWT w zakresie współpracy przygranicznej, projekt współfinansowany z funduszy strukturalnych musi być realizowany w regionach Wspólnoty poziomu NUTS III położonych wzdłuż jej wszystkich wewnętrznych i niektórych zewnętrznych granic lądowych oraz we wszystkich regionach Wspólnoty poziomu NUTS III położonych wzdłuż granic morskich, które dzieli odległość do 150 kilometrów z uwzględnieniem możliwych dostosowań niezbędnych dla zapewnienia spójności i ciągłości współpracy. Obszar ten jest każdorazowo określony w programie operacyjnym z uwzględnieniem wykazu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) W szczególnie uzasadnionych okolicznościach³ ze środków EFRR mogą być współfinansowane wydatki poniesione poza obszarami wsparcia danego programu, a mianowicie na terenie tych obszarów (poziom NUTS III), które sąsiadują z obszarami objętymi wsparciem w ramach danego programu operacyjnego, a także na terenie obszarów otoczonych przez obszary sąsiadujące. Suma tego rodzaju wydatków nie może przekroczyć 20% alokacji EFRR przyznanej na dany program.
- 3) Wydatki poniesione przez partnerów projektu, których stała siedziba mieści się poza obszarami wsparcia przewidzianymi w ramach danego programu, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile bez udziału tych partnerów cele projektu nie mogłyby zostać osiągnięte.

5.1.2.2 Podsekcja 2 – Pozostałe projekty

- 1) W odniesieniu do projektów współpracy transnarodowej zasięg geograficzny, i kwalifikowalność projektów z tym związana, są określone w programie operacyjnym zgodnie z wykazem, o którym mowa w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

³ Okoliczności, o których mowa w tym postanowieniu, zostały wskazane w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych programów.

- 2) W przypadku programów współpracy transnarodowej, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach⁴, ze środków EFRR współfinansowane mogą być wydatki ponoszone przez partnerów projektu mających siedzibę poza obszarem wsparcia, na którym realizowany jest projekt, o ile wydatki te przynoszą korzyści regionom objętym wsparciem programu, w ramach którego realizowany jest projekt. Suma tego rodzaju wydatków nie może przekroczyć 20% alokacji EFRR przyznanej na dany program.
- 3) W zakresie projektów współpracy międzyregionalnej, sieci współpracy i wymiany doświadczeń kwalifikowalne są projekty na terenie całej Wspólnoty Europejskiej.

5.1.2.3 Podsekcja 3 – Współpraca z regionami spoza Wspólnoty Europejskiej

- 1) W kontekście współpracy przygranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej ze środków EFRR współfinansowane mogą być wydatki, które w związku z realizacją danego projektu ponoszone są poza granicami Wspólnoty Europejskiej. Wydatki te muszą jednak przynosić korzyści obszarom objętym wsparciem w ramach danego programu operacyjnego. Suma tego rodzaju wydatków nie może przekroczyć 10% alokacji EFRR przyznanej na dany program.

5.2 Podrozdział 2 – Ocena kwalifikowalności projektu

- 1) Ocena kwalifikowalności projektu następuje na etapie wyboru wniosków o dofinansowanie projektów i polega na sprawdzeniu, czy przedstawiony projekt może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach danego programu.
- 2) Projekt kwalifikuje się do współfinansowania, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) beneficjent ubiegający się o dofinansowanie jest uprawniony do złożenia wniosku w ramach danego priorytetu /działania,
 - b) jest zgodny z PO/RPO oraz szczegółowym opisem priorytetów PO/RPO
 - c) przyczynia się do realizacji celów danego priorytetu /działania,

⁴ Okoliczności, o których mowa w tym postanowieniu, zostały wskazane w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych programów.

- d) jest zgodny z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w szczególności z politykami w zakresie: równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju, konkurencji, zamówień publicznych, ochrony środowiska oraz rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
- e) jest zgodny z kryteriami wyboru określonymi przez Komitet Monitorujący.

5.3 Podrozdział 3 – Trwałość projektu

- 1) Zgodnie z postanowieniami art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 trwałość projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności musi być zachowana przez okres pięciu lat od daty zakończenia projektu. Poprzez datę zakończenia projektu należy rozumieć termin zakończenia realizacji projektu określony w umowie o dofinansowanie projektu, z uwzględnieniem przepisów art. 88 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.
- 2) W przypadku projektów realizowanych w celu utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP, okres, o którym mowa powyżej, wynosi 3 lata od daty zakończenia projektu.
- 3) Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji, tj.:
 - a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny, oraz
 - b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.
- 4) Znacząca modyfikacja oznacza jednoczesne spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w pkt. 3 lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w pkt 3 lit. b.⁵

⁵ Przedstawiona w pkt 4 interpretacja przepisu zawartego w art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 została potwierdzona przez Komisję Europejską podczas 20 posiedzenia Komitetu Koordynującego Fundusze (COCOF) w dniach 24-25.09.2008.

- 5) Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.
- 6) Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

6 Rozdział 6 – Zasady kwalifikowania wydatków

6.1 Podrozdział 1 – Ramy czasowe kwalifikowalności

- 1) Jednym z warunków zakwalifikowania wydatku do współfinansowania jest poniesienie go w wyznaczonym w przepisach wspólnotowych okresie. Okres ten może zostać dodatkowo zawężony przez Instytucję Zarządzającą w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach danego programu.
- 2) Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2007 r. lub data otrzymania przez Komisję Europejską PO/RPO, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.
- 3) Kończącą datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2015 r.
- 4) Okres ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określony jest w umowie o dofinansowanie.

6.1.1 Sekcja 1 – Kwoty zatrzymane

- 1) W przypadku, gdy umowa między beneficjentem a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, może zdarzyć się, że termin wypłaty kwoty zatrzymanej przekroczy termin końcowej daty ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. W takiej sytuacji, aby wydatek stanowiący wypłatę kwoty zatrzymanej na rzecz wykonawcy mógł zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, termin realizacji projektu powinien zostać tak określony, aby w okresie kwalifikowania wydatków dla projektu uwzględniony był okres gwarancyjny, po upływie którego następuje wypłata kwoty zatrzymanej i by wypłata kwoty zatrzymanej nastąpiła przed upływem końcowego terminu ponoszenia wydatków kwalifikowalnych określonego w umowie o dofinansowanie.
- 2) W celu przyspieszenia terminu zwrotu kwoty zatrzymanej beneficjent może dopuścić m. in. posłużenie się przez wykonawcę gwarancją instytucji finansowej. W takim

przypadku wykonawca uzyskuje zwrot kwoty zatrzymanej (która w innym wypadku mogłaby zostać wypłacona, np. dopiero po dwóch latach) w zamian za przedstawienie gwarancji instytucji finansowej na tę kwotę. Kwota zatrzymana, która została wypłacona wykonawcy, stanowi wydatek faktycznie poniesiony, może być zatem uznana za wydatek kwalifikowalny.

6.2 Podrozdział 2 – Ocena kwalifikowalności wydatku

- 1) Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami. Oceny takiej dokonuje się zarówno na etapie wyboru wniosku o dofinansowanie projektu, jak i podczas realizacji projektu. Na etapie wyboru wniosków sprawdzeniu podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku. Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi do refundacji w trakcie realizacji projektu (lub rozliczenia – w przypadku systemu zaliczkowego), będą kwalifikować się do współfinansowania. Kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest również w trakcie realizacji projektu, kiedy beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność oraz w trakcie kontroli projektu na miejscu.
- 2) Wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:
 - a) został poniesiony w okresie kwalifikowalności wydatków,
 - b) jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego,
 - c) jest zgodny z postanowieniami PO/RPO,
 - d) jest zgodny z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie projektu, bądź z zatwierdzonym budżetem projektu w przypadku projektów realizowanych w ramach PO KL (kategorie te mogą być ujęte we wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącym załącznik do umowy),
 - e) jest niezbędny do realizacji projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,

- f) został dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku,
- g) został należycie udokumentowany,
- h) nie podlega wyłączeniom określonym w Rozdziale 7 niniejszych wytycznych,
- i) jest zgodny z zasadami określonymi przez IZ PO/RPO.

6.3 Podrozdział 3 – Dokumentowanie wydatków

- 1) Z zastrzeżeniem szczegółowych zasad określonych przez IZ PO/RPO, do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta. Wyjątek stanowią projekty realizowane z udziałem partnera, w przypadku których wydatki mogą być ponoszone również przez partnera⁶.
- 2) Pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym, tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego beneficjenta.
- 3) Wyjątek względem zasady ogólnej stanowią odpisy amortyzacyjne, wkład niepieniężny, udzielenie promesy premii technologicznej w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. Nr 116, poz. 730), a także wydatki w ramach instrumentów inżynierii finansowej ponoszone zgodnie z przepisami art. 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 43-46 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006.
- 4) Dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura, inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej lub - w przypadku wkładu niepieniężnego - dokument o wartości dowodowej równoważnej fakturze⁷ (bez uszczerbku dla przepisów określonych w rozporządzeniach oraz wytycznych szczegółowych).
- 5) Wyjątek względem zasady, o której mowa w pkt 4, stanowią ryczałtowe metody rozliczania wydatków przedstawione w Podrozdziale 6.4.

⁶ Zasady udziału w projekcie partnera muszą zostać określone w procedurach IZ PO/RPO.

⁷ Zob. Podrozdział 6.8 *Wkład niepieniężny*.

- 6) Zasady dokumentowania wydatków, o których mowa w pkt 3 oraz innych rodzajów wydatków, o których nie mówią przedmiotowe wytyczne, a które pojawią się w związku z realizowanymi w ramach PO/RPO projektami, określa IZ PO/RPO, bez uszczerbku dla zasad określonych w Podrozdziale 8 Wkład niepieniężny.

6.4 Podrozdział 4 - Ryczałtowe metody rozliczania wydatków

1) W myśl przepisów rozporządzeń 1080/2006 oraz 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE), w przypadku grantów⁸ istnieje możliwość ryczałtowego rozliczania wydatków.

2) Następujące wydatki kwalifikują się do wsparcia ze środków EFS oraz EFRR, o ile zostały poniesione zgodnie z przepisami krajowymi, w tym zasadami rachunkowości, oraz w oparciu o niżej wymienione metody⁹:

a) stawki jednostkowe, wyliczone na podstawie standardowych stawek kosztów jednostkowych ustalonych przez IZ PO/RPO;

b) kwoty ryczałtowe pokrywające w całości lub w części koszty projektu, przy czym kwota ryczału nie może przekroczyć 50 000 euro.

3) Decyzję o dopuszczalności i sposobie wdrożenia poszczególnych metod w ramach danego programu operacyjnego podejmuje IZ PO/RPO z uwzględnieniem wytycznych KE zawartych w dokumencie roboczym na temat uproszczonych metod ryczałtowego rozliczania wydatków¹⁰.

4) Kalkulacja stawek jednostkowych oraz kwot ryczałtowych, o których mowa w pkt 2, powinna być:

a) ustalona z wyprzedzeniem – tj. najpóźniej przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, z zastrzeżeniem pkt 5,

b) rzetelna – tj. przygotowana z uwzględnieniem rzeczywistych kosztów danej usługi lub towaru w konkretnym regionie,

⁸ Definicja w Słowniczku pojęć w rozdziale 4.

⁹ Trzecia metoda ryczałtowego rozliczania wydatków została przedstawiona w Podrozdziale 6.15 z uwagi na fakt, iż dotyczy ona wyłącznie kosztów pośrednich (ogólnych).

¹⁰ Dokument roboczy KE dotyczący art. 11.3 (b) rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 396/2009, art. 7.4 rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 397/2009 w wersji z 28 stycznia 2009 r, COCOF 09/0025/04-EN.

- c) sprawiedliwa - tj. niedyskryminująca żadnej grupy beneficjentów ani rodzajów projektów,
 - d) możliwa do zweryfikowania – IZ PO/RPO powinna dysponować dokumentami, na podstawie których kalkulacja została przez nią przygotowana.
- 5) Ryczałtowe metody rozliczania wydatków powinny być stosowane tylko w odniesieniu do projektów, których realizacja rozpoczęła się po wprowadzeniu nowych zasad w przedmiotowym zakresie, a w przypadku projektów wieloletnich, w ramach których wprowadzono nowe zasady np. w wyniku przeglądu - od nowego roku budżetowego, tylko w odniesieniu do wydatków poniesionych po wprowadzeniu tychże zasad.
- 6) Metody rozliczania wydatków, o których mowa w pkt 2 lit. a i b, można łączyć wyłącznie w przypadku, gdy każda z nich dotyczy innej kategorii wydatków kwalifikowalnych. Na tej samej zasadzie powyższe opcje mogą być łączone z ryczałtową metodą rozliczania kosztów pośrednich, o której mowa w Podrozdziale 6.15.
- 7) IZ PO/RPO wprowadzająca ryczałtowe metody rozliczania wydatków powinna rozważyć skonsultowanie przygotowanej metodologii z odpowiednią Dyrekcją Generalną Komisji Europejskiej tj. z Dyrekcją Generalną ds. Polityki Regionalnej lub z Dyrekcją Generalną ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równości Szans. Akceptacja metodologii przez odpowiednią Dyrekcję Generalną będzie musiała zostać uwzględniona podczas późniejszych audytów Komisji.

6.4.1 Sekcja 1 – Weryfikacja wydatków rozliczanych ryczałtowo

- 1) W odniesieniu do wydatków rozliczanych ryczałtem zgodnie z metodami, o których mowa w Podrozdziale 6.4 pkt 2 lit. a i b, nie istnieje wymóg dokumentowania poniesionych wydatków. Beneficjent powinien natomiast dysponować dokumentacją potwierdzającą realizację działań rozliczanych ryczałtem.
- 2) Weryfikacja wydatków zadeklarowanych według stawek jednostkowych jest dokonywana w oparciu o faktyczny postęp realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki ilościowe¹¹. Rozliczenie następuje według ustalonej stawki w zależności od faktycznie wykonanej ilości dóbr /usług w ramach danego zadania.

¹¹ Zob. Dokument roboczy KE, COCOF 09/0025/04-EN, s. 9-10 oraz s.18.

- 3) Weryfikacja wydatków rozliczanych przy pomocy kwot ryczałtowych polega na sprawdzeniu, czy działania zadeklarowane przez beneficjenta zostały zrealizowane¹². Rozliczenie, co do zasady, jest uzależnione od zrealizowania zadania merytorycznego, ale może być również dokonywane w transzach w zależności od realizacji poszczególnych zadań w projekcie (przykładowo wtedy, gdy w ramach projektu zakłada się realizację różnych zadań merytorycznych).
- 4) Ponadto, w obydwu przypadkach, o których mowa w pkt 2 i 3, weryfikacji podlega jakość dostarczonych produktów lub zrealizowanych zadań. W przypadku niezrealizowania założonych celów płatności powinny ulec obniżeniu.
- 5) Dodatkowo, w przypadku wyboru przez beneficjenta jednej z ryczałtowych metod rozliczania wydatków, weryfikacji podlega prawidłowość zastosowania przez niego metodologii i zasad opracowanych przez IZ.
- 6) Prawidłowość opracowanych przez IZ metodologii i zasad podlegać będzie weryfikacji ze strony uprawnionych instytucji krajowych i wspólnotowych, w tym w szczególności IA i KE.

6.5 Podrozdział 5 – Zakaz podwójnego finansowania

- 1) Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie (lub rozliczenie) całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych.
- 2) Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:
 - a) zrefundowanie (lub rozliczenie) tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
 - b) zrefundowanie (lub rozliczenie) kosztów podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, a następnie odzyskanie tego podatku ze

¹² Zob. Dokument roboczy KE, COCOF 09/0025/04-EN, s. 14-15 oraz s. 18.

środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.),

- c) zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie (lub rozliczenie) kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych lub FS,
- d) zrefundowanie wydatku poniesionego przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w ramach leasingu finansowego, a następnie zrefundowanie rat opłacanych przez beneficjenta w związku z leasingiem tego dobra.

6.6 Podrozdział 6 – Zasada elastyczności (ang. cross-financing)

- 1) Co do zasady, program operacyjny finansowany jest tylko z jednego funduszu. Oznacza to, że wydatki kwalifikowalne w ramach danego programu muszą być zgodne z przepisami wspólnotowymi odnoszącymi się do danego funduszu. Wyjątkiem są programy współfinansowane łącznie ze środków FS oraz EFRR.
- 2) Jednakże, o ile IZ PO/RPO dopuści taką możliwość oraz w przypadku, gdy wymaga tego realizacja danego projektu, EFRR i EFS mogą finansować, w sposób komplementarny działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu. Wartość tego rodzaju wydatków nie może stanowić jednak więcej niż 10% finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego.
- 3) W działaniach realizowanych w ramach priorytetu dotyczącego integracji społecznej oraz objętych zakresem Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006 IZ PO/RPO może podnieść procentową wartość finansowania wspólnotowego, o którym mowa powyżej, do 15%, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 7 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006.

6.7 Podrozdział 7 – Projekty generujące dochód

- 1) Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym¹³.
- 2) W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
- 3) Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.
- 4) Metodologia obliczania i przedstawiania w projekcie generowanego dochodu, a także sposobu jego monitorowania jest przedmiotem odrębnych wytycznych dotyczących projektów generujących dochody.
- 5) Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 TFUE.

6.8 Podrozdział 8 – Wkład niepieniężny

- 1) Wkład niepieniężny wniesiony na rzecz projektu przez beneficjenta publicznego lub prywatnego w postaci dóbr lub usług, stanowi wydatek kwalifikowalny, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006.
- 2) Warunki kwalifikowalności wkładu niepieniężnego są następujące:
 - a) wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, oraz

¹³ Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostały wskazane w *Wytycznych w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód*.

- b) wartość wkładu niepieniężnego została należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom (bez uszczerbku dla przepisów określonych w rozporządzeniach szczegółowych).
- 3) W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci nieruchomości niezabudowanej lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w Podrozdziale 6.11 Sekcji 1 i 2.
- 4) W przypadku wniesienia nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej stawki godzinowej lub dziennej za dany rodzaj pracy w danym regionie.
- 5) W przypadku wniesienia przez beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie z funduszy strukturalnych lub FS nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

6.9 Podrozdział 9 – Opłaty finansowe, doradztwo i inne usługi związane z realizacją projektu

- 1) Niżej wymienione kategorie wydatków kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności:
 - a) opłaty finansowe:
 - i) wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym beneficjenta lub odrębnego rachunku bankowego,
 - ii) opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych (krajowych lub zagranicznych),
 - b) wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie, o ile ich poniesienie wymagane jest przez prawo krajowe lub wspólnotowe lub przez IZ PO/RPO,
 - c) wydatki poniesione na doradztwo:
 - i) prawne,

ii) finansowe,

iii) techniczne.

d) wydatki poniesione na usługi w zakresie audytu i księgowości, o ile ich poniesienie jest wymagane przez IZ PO/RPO,

e) opłaty notarialne.

6.10 Podrozdział 10 – Dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu

1) Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione na opracowanie następującej dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu:

a) biznes planu lub studium wykonalności lub ich elementów,

b) oceny oddziaływania na środowisko,

c) map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt,

d) innej niezbędnej dokumentacji technicznej lub finansowej, z wyjątkiem wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie projektu,

o ile jej opracowanie jest niezbędne do przygotowania lub realizacji projektu.

6.11 Podrozdział 11 – Zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

1) Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR oraz FS przy łącznym spełnieniu następujących warunków:

a) środek ten będzie ujęty w ewidencji księgowej beneficjenta,

- b) środek trwały nie był współfinansowany ze środków wspólnotowych ani z dotacji krajowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie ostatniego sprzedawcy.
- 2) Natomiast wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym dokonany w okresie realizacji projektu, proporcjonalnie do wykorzystania środka trwałego w celu realizacji projektu.
 - 3) Wydatki związane z zakupem wartości niematerialnych i prawnych kwalifikują się do współfinansowania pod warunkiem, że wartości te będą ujęte w ewidencji księgowej. Postanowienie zawarte w pkt 2 stosuje się odpowiednio.

6.11.1 Sekcja 1 – Zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu)

- 1) Zakup nieruchomości niezabudowanej kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR i FS przy czym łącznie spełnione muszą być następujące warunki:
 - a) wydatek poniesiony na zakup nieruchomości jest kwalifikowalny tylko do wysokości 10 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu (w przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFRR wyższy udział procentowy dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą właściwej IZ PO/RPO),
 - b) cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej nieruchomości, a jej wartość potwierdzona jest operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.) wraz z przepisami wykonawczymi,
 - c) nieruchomość wykorzystywana jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie,
 - d) nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu,
 - e) zakup nieruchomości został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględniony w umowie o dofinansowanie.

6.11.2 Sekcja 2 – Zakup nieruchomości zabudowanej

- 1) Zakup nieruchomości zabudowanej kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR i Funduszu Spójności przy czym łącznie spełnione muszą być następujące warunki:
 - a) cena nabycia nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wraz z przepisami wykonawczymi,
 - b) nieruchomość wykorzystywana jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie,
 - c) nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu,
 - d) zakup nieruchomości został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględniony w umowie o dofinansowanie.

- 2) W uzasadnionych przypadkach, gdy konieczne jest nabycie nieruchomości zabudowanej, a następnie wyburzenie stojącego(ych) na niej budynku(ów), koszty kwalifikowalne zakupu nieruchomości należy obliczyć zgodnie z zasadą określoną w podrozdziale 6.11, Sekcji 1 niniejszych wytycznych. W omawianej sytuacji koszt wyburzenia budynku stanowi koszt kwalifikowalny na zasadach ogólnych tzn. nie należy traktować go jako elementu składowego kosztów zakupu nieruchomości.

6.12 Podrozdział 12 – Amortyzacja

- 1) Koszty amortyzacji aktywów trwałych, zarówno środków trwałych, jak i wartości niematerialnych i prawnych, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - a) odpisy amortyzacyjne dotyczą aktywów, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania,
 - b) kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego projektu,

- c) odpisy amortyzacyjne zostały dokonane zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
 - d) w przypadku środków trwałych, wydatki poniesione na ich zakup nie zostały zgłoszone jako wydatki kwalifikowalne, ani też zakup środka trwałego nie był współfinansowany ze środków wspólnotowych ani z dotacji krajowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu środka trwałego na potrzeby projektu (dotyczy to sytuacji, w której beneficjent kupuje środek trwały na potrzeby projektu, ale nie chce bądź nie może zrefundować kosztów zakupu).
- 2) W przypadku, gdy aktywa trwałe wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji projektu.
 - 3) W przypadku, o którym mowa powyżej, wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) aktywów trwałych po zakończeniu realizacji projektu nie jest wydatkiem kwalifikowalnym.

6.13 Podrozdział 13 – Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące natychmiastowego przeniesienia prawa własności

Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione w związku z zastosowaniem technik finansowania, które nie powodują natychmiastowego przeniesienia prawa własności do danego dobra na beneficjenta (podmiot użytkujący), w tym w szczególności wydatki poniesione w związku z zastosowaniem leasingu.

6.13.1 Sekcja 1 – Leasing

- 1) W przypadku zastosowania w ramach projektu finansowania w drodze leasingu, wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest część raty leasingowej związanej ze spłatą kapitału dobra leasingowanego przez beneficjenta, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w pkt 3 Podsekcji 1.
- 2) Dowodem faktycznego poniesienia wydatku jest dokument potwierdzający opłacenie raty leasingowej, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w pkt 3 Podsekcji 1.

- 3) Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż:
- a) kwota, na którą opiewa dowód zakupu wystawiony leasingodawcy przez dostawcę współfinansowanego dobra – w przypadku dóbr zakupionych nie wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie projektu,
 - b) rynkowa wartość dobra będącego przedmiotem leasingu określona w wycenie sporządzonej przez uprawnionego rzeczoznawcę lub w wycenie sporządzonej w oparciu o metodologię przedstawioną przez beneficjenta – w przypadku dóbr zakupionych wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie projektu. Decyzja dotycząca dopuszczalnych sposobów wyceny dobra będącego przedmiotem leasingu leży w gestii IZ PO/RPO.
- 4) Środki w ramach pomocy wspólnotowej na realizację umów leasingu są wypłacane leasingobiorcy zgodnie z faktycznie spłacanymi ratami leasingu, z zastrzeżeniem postanowień pkt 3 Podsekcji 1.
- 5) W przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania są, z zastrzeżeniem postanowień pkt 3 Podsekcji 1, wyłącznie raty leasingowe, których termin płatności przypada na okres ponoszenia wydatków kwalifikowalnych określonych w umowie o dofinansowanie oraz faktycznie zapłacone w tym okresie.
- 6) Wydatkami niekwalifikującymi się do współfinansowania są wydatki związane z umową leasingu, w tym w szczególności:
- a) marża finansującego,
 - b) opłaty ubezpieczeniowe,
 - c) pozostałe wydatki, inne niż wyszczególnione w pkt 1 niniejszej sekcji oraz w pkt 3 Podsekcji 1.

7) Do współfinansowania kwalifikują się następujące formy leasingu:

- a) leasing finansowy,
- b) leasing operacyjny,
- c) leasing zwrotny.

6.13.1.1 Podsekcja 1 – Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu finansowego

- 1) Istotą leasingu finansowego, zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, jest taka umowa leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu korzystania z przedmiotu leasingu przeniesione są na leasingobiorcę (beneficjenta współfinansowanego projektu). Umowa ta często zawiera opcję nabycia przedmiotu leasingu lub przewiduje minimalny okres leasingowy odpowiadający okresowi użytkowania aktywów, będących przedmiotem leasingu.
- 2) W przypadku, gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym.
- 3) W przypadku, gdy partnerem beneficjenta jest firma leasingowa (leasingodawca), oraz zachowane są warunki określone w Sekcji 1 Podrozdziału 13, do współfinansowania może kwalifikować się wydatek poniesiony przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w związku z realizacją projektu. W takim przypadku wydatki poniesione przez beneficjenta na opłacenie rat związanych z leasingiem tego dobra stanowią wydatki niekwalifikowalne.
- 4) W sytuacji, o której mowa w pkt 3, dowodem poniesienia wydatku jest faktura zakupu wystawiona na leasingodawcę lub równoważny dokument księgowy.
- 5) W przypadku przedstawienia przez beneficjenta propozycji współfinansowania leasingowanego dobra na zasadach określonych w pkt 3, instytucja dokonująca oceny wniosku o dofinansowanie projektu powinna zwrócić szczególną uwagę, czy zastosowanie tej formy leasingu jest uzasadnione i ekonomicznie efektywne w porównaniu z opcją leasingu operacyjnego.

6.13.1.2 Podsekcja 2 – Leasing operacyjny

- 1) Istotą leasingu operacyjnego, zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” , jest taka umowa leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu nie są zasadniczo w całości przeniesione na leasingobiorcę (beneficjenta), a okres użytkowania przedmiotu leasingu może być krótszy niż okres jego gospodarczej używalności (okres amortyzacji).

6.13.1.3 Podsekcja 3 – Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu zwrotnego

- 1) Istotą leasingu zwrotnego, zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, jest powiązanie umowy leasingu z poprzedzającą ją umową sprzedaży. W przypadku zawarcia transakcji leasingu zwrotnego, beneficjent sprzedaje posiadane dobro firmie leasingowej i równocześnie uzyskuje prawo do jego dalszego użytkowania, na warunkach ustalonych w umowie leasingu. Dzięki takiej operacji beneficjent, pomimo sprzedaży danego dobra leasingodawcy, nadal z niego korzysta, płacąc raty leasingowe związane z jego użytkowaniem.
- 2) Raty leasingowe płacone przez leasingobiorcę w ramach leasingu zwrotnego są wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania. Należy jednak pamiętać, że współfinansowanie wspólnotowe nie może posłużyć do ponownego nabycia danego dobra.

6.13.2 Sekcja 2 – Inne techniki finansowania

- 1) Wydatki poniesione w związku z zastosowaniem innych technik finansowania kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, jeśli zostaną spełnione następujące warunki:
 - a) wydatki związane z zastosowaniem technik finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu oraz zostaną odpowiednio udokumentowane w toku realizacji projektu,
 - b) beneficjent wykaże, iż zastosowanie tych technik finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

6.14 Podrozdział 14 – Podatek od towarów i usług oraz inne podatki i opłaty

- 1) Podatek od towarów i usług (VAT) może być uznany za wydatek kwalifikowalny tylko wtedy gdy:
 - a) został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, oraz
 - b) beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT.
- 2) Możliwość odzyskania podatku VAT rozpatruje się w świetle ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.).
- 3) Beneficjent zobowiązany jest załączyć do wniosku o dofinansowanie projektu oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu.
- 4) Inne podatki i opłaty (w szczególności podatki bezpośrednie oraz składki na ubezpieczenie społeczne związane z wynagrodzeniem), które wynikają ze współfinansowania przez fundusze strukturalne lub Fundusz Spójności, nie stanowią wydatków kwalifikowalnych, chyba że zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez beneficjenta.

6.15 Podrozdział 15 – Koszty ogólne

- 1) Koszty ogólne¹⁴ to koszty, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi. Do kategorii kosztów ogólnych należą m. in. opłaty czynszowe, opłaty za energię, ogrzewanie, sprzątnięcie i inne koszty administracyjne.
- 2) Co do zasady koszty ogólne kwalifikują się do współfinansowania pod warunkiem, że:
 - a) kalkulacja tych kosztów jest oparta na rzeczywistych kosztach związanych z realizacją danego projektu lub rzeczywistych kosztach projektu tego samego typu, oraz

¹⁴ Koszty ogólne w EFRR (overheads) = koszty pośrednie w EFS (indirect costs).

- b) koszty te zostały wyodrębnione jako odpowiednia proporcja kosztów związanych bezpośrednio z realizacją projektu, zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią.
- 3) Dodatkowo, w przypadku grantów współfinansowanych ze środków EFS lub EFRR, do współfinansowania kwalifikują się koszty pośrednie zadeklarowane ryczałtowo, do wysokości 20% kosztów bezpośrednich projektu. O dopuszczalności oraz szczegółowych warunkach kwalifikowania kosztów ogólnych w ww. sposób decyduje IZ.
- 4) W przypadku wydatków zadeklarowanych ryczałtowo na zasadzie, o której mowa w pkt 3, weryfikacja wydatków polega na sprawdzeniu prawidłowości zastosowania przez beneficjenta zasad ustanowionych przez IZ oraz kwalifikowalności wydatków bezpośrednich projektu. Na szczeblu IZ, weryfikacji ze strony uprawnionych podmiotów, w szczególności IA i KE, podlegać będą ustanowione przez IZ zasady.
- 5) W przypadku programów EWT stawki ryczałtowe, oparte na średnich kosztach, nie mogą przekroczyć 25% tych kosztów bezpośrednich projektu, które mogą mieć wpływ na poziom kosztów ogólnych.

6.16 Podrozdział 16 – Pomoc techniczna

- 1) W ramach pomocy technicznej do współfinansowania kwalifikują się następujące kategorie wydatków:
 - a) wydatki poniesione w związku z przygotowaniem, zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, informacją i kontrolą programów operacyjnych,
 - b) wydatki mające na celu zwiększenie zdolności administracyjnych do wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.
- 2) Wyżej wymienione kategorie wydatków kwalifikują się do współfinansowania w ramach pomocy technicznej pod warunkiem, że zostały poniesione zgodnie z wytycznymi dotyczącymi projektów pomocy technicznej określonymi w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej*.

6.17 Podrozdział 17 – Mieszkalnictwo

- 1) Wydatki poniesione na mieszkalnictwo kwalifikują się do współfinansowania ze środków EFRR pod następującymi warunkami:
 - a) wydatki te muszą zostać poniesione w ramach projektów wpisujących się w zintegrowane plany rozwoju miejskiego (lokalne programy rewitalizacji) lub osi priorytetowej dla obszarów zdegradowanych lub obszarów zagrożonych fizyczną degradacją i wykluczeniem społecznym,
 - b) alokacja z EFRR na cele mieszkaniowe ograniczona jest do poziomu 3% w ramach poszczególnych PO/RPO,
 - c) obszar, na którym realizowany jest projekt został wyznaczony zgodnie z art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006,
 - d) wydatki ponoszone są wyłącznie na:
 - i) renowację wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych tj.:
 - odnowę następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki

schodowej, korytarzy wewnętrznych i zewnętrznych, wejść i elementów jego konstrukcji zewnętrznej, windy;

- instalacje techniczne budynku;
- działania w zakresie oszczędności energetycznej,

ii) przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Wydatki poniesione na mieszkalnictwo nie kwalifikują się do wsparcia ze środków Funduszu Spójności oraz, z zastrzeżeniem postanowień Podrozdziału 6.6 niniejszych wytycznych, ze środków EFS.

- 2) Wydatki na zwiększanie efektywności energetycznej oraz wykorzystanie energii odnawialnej w istniejącym budownictwie mieszkaniowym są kwalifikowalne do kwoty 4 % całkowitej alokacji z EFRR.
- 3) Decyzję odnośnie sposobu wdrażania powyższych zasad, a w szczególności zasady przedstawionej w pkt 2 podejmują właściwe IZ.

6.18 Podrozdział 18 – Instrumenty inżynierii finansowej

- 1) Do współfinansowania ze środków funduszy strukturalnych kwalifikują się wydatki poniesione w związku z realizacją projektów polegających na wspieraniu następujących instrumentów inżynierii finansowej:
 - a) funduszy kapitału podwyższonego ryzyka,
 - b) funduszy gwarancyjnych,
 - c) funduszy pożyczkowych,
 - d) funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich tj. funduszy inwestujących w partnerstwa publiczno-prywatne i inne projekty ujęte w zintegrowanym planie na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

- 2) Projekty polegające na wspieraniu instrumentów inżynierii finansowej mogą również dotyczyć funduszy powierniczych ustanowionych w celu inwestowania w kilka funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych i funduszy pożyczkowych oraz funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich.
- 3) Projekty, o których mowa w pkt 2, są realizowane poprzez zastosowanie jednej lub kilku następujących form:
 - a) udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z obowiązującym prawem zamówień publicznych,
 - b) w przypadkach, gdy umowa nie stanowi zamówienia publicznego na usługi w rozumieniu prawa zamówień publicznych, przyznanie dotacji rozumianej w tym celu jako bezpośredni wkład finansowy w formie darowizny na rzecz instytucji finansowej bez zaproszenia do składania wniosków, jeżeli jest to dokonane zgodnie z prawem krajowym pozostającym w zgodności z TFUE,
 - c) przyznanie kontraktu bezpośrednio EBI lub EFI.
- 4) Wydatki w ramach instrumentów inżynierii finansowej ponoszone są zgodnie z przepisami art. 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 43-46 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006.

7 Rozdział 7 – Wydatki niekwalifikowalne

- 1) Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków:
 - a) prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
 - b) odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
 - c) kary i grzywny,
 - d) wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji IZ PO/RPO oraz wydatków wynikających z zastosowania procedur odwoławczych),
 - e) wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
 - f) podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
 - g) wydatek poniesiony na zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu) przekraczający 10 % wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i FS (w przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFRR wyższy udział procentowy dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą właściwej IZ PO/RPO),
 - h) wydatki poniesione na mieszkalnictwo w ramach projektów współfinansowanych przez FS,
 - i) wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
 - j) wydatki związane z zawarciem umowy leasingu, o których mowa w pkt 6 Sekcji 1 Podrozdziału 6.13.

- 2) Z poszanowaniem zasady elastyczności (cross-financing), o której mowa w art. 34 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, za wydatki niekwalifikowalne w przypadku EFS uznaje się:
 - a) wydatki poniesione na zakup nieruchomości zabudowanej i niezabudowanej,
 - b) wydatki poniesione na zakup wyposażenia, mebli, pojazdów, infrastruktury, za wyjątkiem wydatków poniesionych zgodnie z zasadą cross-financingu określoną w Podrozdziale 6 Rozdziału 6.
- 3) Do współfinansowania nie kwalifikują się wszelkie wydatki wyłączone przez IZ PO/RPO poprzez odpowiednie zapisy wytycznych szczegółowych ww. instytucji.
- 4) Wydatki niekwalifikowalne związane z realizacją projektu ponosi beneficjent.

8 ZAŁĄCZNIK- ZASADA OBLICZANIA KOSZTU KWALIFIKOWALNEGO GRUNTU.

Zasada obliczania kosztu kwalifikowalnego gruntu:

aby obliczyć maksymalną wysokość kosztu kwalifikowalnego gruntu, należy posłużyć się następującą metodą:

- Zsumowując wszystkie koszty kwalifikowalne oprócz kosztów zakupu gruntu – otrzymujemy wielkość „a”.
- Koszt kwalifikowalny ogółem stanowi niewiadomą „x”.
- Wiemy, że 90 % kosztu kwalifikowalnego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów gruntu, stąd:

$$\begin{aligned} a &= 0,9 x \\ x &= a/0,9 \end{aligned}$$

- Najwyżej 10 % tak otrzymanego kosztu kwalifikowalnego ogółem może stanowić koszt zakupu gruntu.

Przykład: W ramach projektu zakupiony grunt zostanie przeznaczony pod budowę drogi. Grunt ten będzie niezbędny dla wdrażania i realizacji projektu, tak więc koszt jego zakupu będzie kosztem kwalifikowalnym. Koszt zakupu gruntu wynosi 50 000 pln, a całkowite koszty kwalifikowalne projektu (bez kosztów gruntu) wynoszą 180 000 pln. Należy obliczyć koszt kwalifikowany gruntu, który jest objęty limitem 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

1. Obliczamy całkowity koszt kwalifikowalny projektu:

$$\begin{aligned} a &= 0,9x \\ \text{dla } a &= 180\ 000 \\ 0,9x &= 180\ 000 \\ x &= 180\ 000:0,9 \\ x &= 200\ 000. \end{aligned}$$

2. Obliczamy wysokość kosztów kwalifikowalnych zakupu gruntu (wyliczamy 10 % całkowitego kosztu kwalifikowalnego projektu i otrzymujemy wysokość kosztów kwalifikowalnych zakupu gruntu):

$$200\ 000 \cdot 10\% = 20\ 000$$

Koszt kwalifikowalny gruntu będzie wynosić 20 000 pln.